

VEJLEDNING

Stemmer i Stilheden

BAGGRUND

I 2023 markeres 80-året for aktionen mod de danske jøder og flugten til Sverige, som fandt sted i 1943. Over en kort periode lykkedes det mere end 7000 jøder (ca. 95%) at flygte med bl.a. fiskerbåde til Sverige. Gennem de sidste to år har Ghetto Fighters' House Museum (GFH) udviklet et undervisningsforløb baseret på den animerede film "Stemmer i Stilheden" produceret af Humanity in Action.

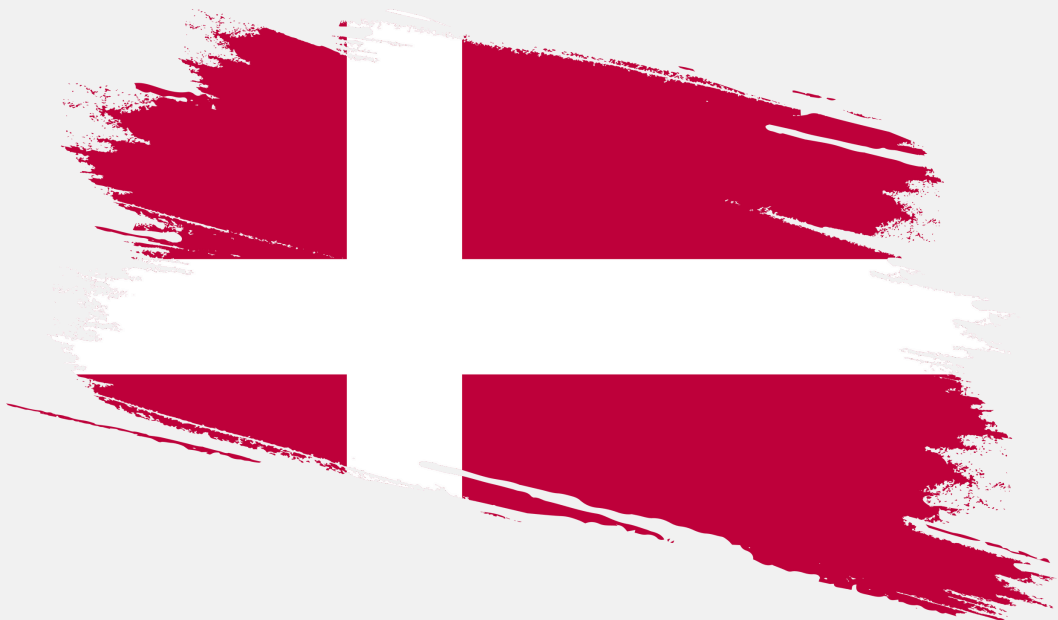
Filmen kaster lys over flugten og redningen af de danske jøder i oktober 1943. Undervisningsforløbet er udviklet med faglig vejledning fra Dansk Jødisk Museum og med støtte fra Den Danske Ambassade i Tel Aviv.

Gennem undervisningsforløbet vil vi se nærmere på begivenhederne fra et barns perspektiv, Bent Melchior, og andre fra den periode. Forløbet fokuserer på de værdier der var med til at forme de beslutninger de involverede traf.

MÅLSÆTNING

- At lære unge mennesker om de danske jøders flugt og redning som en del af erindringen omkring Holocaust, præsenteret gennem Bent Melchior i filmen "Stemmer i Stilheden".
- At dykke ned i de værdier, dilemmaer og beslutninger der var fundamentet for begivenhederne i oktober '43, både fra individets og samfundets side.
- At undersøge og reflektere over relevante begreber fra filmen som solidaritet, aktivisme, holdninger til minoriteter og flygtninge mm.

VEJLEDNING

Forløbet inkluderer guidede samtaler og selvstændige opgaver, begge i plenum, og brug af mobiltelefoner. Gennem forløbet vil eleverne skulle deltage i spørgeskemaer og anonymt dele deres holdninger og følelser, som løbende vil blive delt på skærmen i plenum.

Baggrund

I 2023 markeres 80-året for aktionen mod de danske jøder og flugten til Sverige, som fandt sted i 1943. Over en kort periode lykkedes det mere end 7000 jøder (ca. 95%) at flygte med bl.a. fiskerbåde til Sverige.

Ghetto Fighters' House Museum (GFH) har sammen med den Danske ambassade i Israel udviklet et online undervisningsforløb, der belyser de danske jøders flugthistorie.

I forløbet vil vi tage udgangspunkt i Bent Melchior, der var barn i 1943 og senere blev overrabbiner i Danmark. Bag historien ligger værdier og overbevisninger, der dikterede valgene for dem, der deltog i de skæbnesvangre dage.

UNDERVISER

Før vi dykker ned i begivenhederne, skal vi prøve at kortlægge vores egne værdier. Når vi fortsætter, vil vi undersøge eventuelle forskelle eller modsætninger mellem de værdier der styrede danskerne under krigen og vores egne værdier i dag.

Tryk på QR-koden og scan den. Du er nu kommet til den første del af øvelsen på din mobil telefon. Her skal du udfylde den korte undersøgelse. Herefter vil vi gennemgå det samlede resultat i plenum.

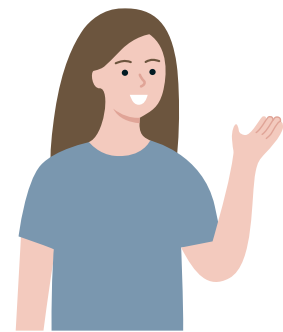
VEJLEDNING

Efter at deltagerne har gennemført spørgeskemaet skal du klikke på "Undersøgelses resultat" og gennemgå resultaterne på skærmen i plenum. Baseret på undersøgelsens resultater, hvad kan vi så sige om vores værdier?

På dette tidspunkt skal deltagerne tjekke deres værdier på det teoretiske niveau. Alle vil gerne tro at de ville hjælpe andre i nød, selv hvis det udsætter dem selv for fare, men dette kan først testes i reelle situationer med fare. Vi vil senere genbesøge disse værdier. Efter at have gennemgået resultaterne kan du klikke på "Bonusspørgsmål", som vil give en række ekstra spørgsmål. Når spørgsmålene er gennemgået, kan du lukke vinduet og klikke på "Tilbage til plenum".

Bonusspørgsmål

- 1 Giv et eksempel på hvordan en af værdierne fra spørgeskemaet kan bruges: solidaritet, aktivisme, inklusion, lighed eller mod.
- 2 Hvad synes du er den vigtigste værdi?
- 3 Hvornår og under hvilke forhold kunne man tænke at handle anderledes eller i direkte modstrid med ens værdier?

UNDERSISER

Forholdet mellem det danske samfund og de danske jøder begyndte ikke med anden verdenskrig, eller med den nazistiske besættelse af Danmark. Forud gik århundreder af komplekse relationer som inkluderede inklusion og integration, parallelt med afvisning og eksklusion mellem det kristne majoritetssamfund og den jødiske minoritet. Lad os se nærmere på den historiske baggrund via en kort film, der beskriver integrationsprocessen for de danske jøder, gennem århundreder.

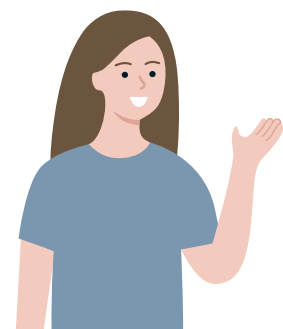

VEJLEDNING

Klik på videoikonet og se filmen i plenum. Efter filmen klik på "Bonusspørgsmål" hvilket vil aktivere en række emner til diskussion.

Bonusspørgsmål

- 1 Hvilke værdier og ideer kan du se i historien om de danske jøders indvandring og integration?
- 2 Minder disse værdier og ideer dig om andre indvandringshistorier? Hvordan?
- 3 Hvilke udfordringer er der for det samfund, der tager imod indvandring? Og hvordan kan man imødekomme de udfordringer?

UNDERSISER

Når man lærer om historiske begivenheder kan det ofte være svært at huske at det er faktiske mennesker der har gennemlevet det, med alt hvad det indebærer – følelser, tanker, overbevisning og beslutninger. En af de familier, der oplevede de dramatiske begivenheder i oktober 1943, var Melchior-familien, hvis historie bliver fortalt i filmen "Stemmer i stilheden", baseret på Bent Melchiors eget vidnesbyrd. Han blev senere Overrabbiner i Danmark. Når I ser filmen så prøv at lægge mærke til de værdier som de forskellige personer handler ud fra.

VEJLEDNING

Klik på videoikonet og se filmen i plenum. Herefter klik på "Bonusspørgsmål". Herfra vil du få en række muligheder for samtale og diskussion.

Bonusspørgsmål

- 1 Hvilke følelser/tanker fik du mens du så filmen?
- 2 Hvad overraskede dig ved Bent Melchiors vidnesbyrd? Hvorfor?
- 3 Hvilke dilemmaer stod de ikke-jødiske personer med i filmen? Hvordan håndterede de dem?

UNDERVISER

Bent Melchiors historie er en ud af tusinder. Hver familie, mand, kvinde, dreng og pige har en historie der afslører flere lag og aspekter af de dramatiske begivenheder i oktober 1943. Hvordan reagerede de danske jøder ved faren for deportation? Hvordan handlede de ikke-jødiske danskere? Hvordan udfoldede aktionen sig? Hvad kan man lære om de moralske beslutninger som jøder og ikke-jøder måtte træffe?

Gå ind på Danmarkskortet og følg historierne, vidnesbyrdene og begivenhederne der fandt sted under aktionen.

Kodeord: 1943

Følg kortet punkt for punkt. Hvilke historier fanger dig i særlig grad?

VEJLEDNING

De forskellige punkter på kortet kan åbnes i plenum ud fra de historier og vidnesbyrd som deltagerne vælger. Efter de har tastet deres svar og sendt ind, klik på "resultat" knappen og tal om resultatet sammen.

Klik herefter på "Bonusspørgsmål", hvilket vil åbne en række spørgsmål til samtale.

Bonusspørgsmål

1 Giv et eksempel på hvordan de værdier, der kommer til udtryk i filmen, kunne komme til udtryk i praksis.

2 I lyset af de vidnesbyrd du har set, hvilke kunne så være udfordrende i forhold til at handle efter de værdier vi har? Hvad kan vi gøre for at opretholde vores værdier i sandhedens time?

3 Hvad kan vi hente af inspiration i begivenhederne og bruge i dag?

UNDERSISER

Bent Melchior gjorde det til sin livsmission at dele det lys han følte var en del af flugthistorien – En mission som er fortsat af hans søn og barnebarn Michael og Yair Melchior.

Giv din stemme til kende!

I den sidste del af forløbet har vi forskellige citater fra Melchior familien, baseret på deres erfaringer fra flugten i oktober 1943. På Padlet-siden kan du kommentere på de citater du kan relatere til og dele en af de værdier du vil bruge i dit liv i dag. Efterfølgende vil kommentarerne blive præsenteret i plenum.

Kodeord: 2023

Du kan også vælge at printe citaterne og hænge dem op på tavlen og bede eleverne om at skrive enten på en post-it eller direkte på tavlen under det citat de bedst kan relatere til.

Tal eventuelt med dem om, hvordan lignende holdninger og værdier kan komme til udtryk på sociale medier, og hvem man deler dem med, i forhold til at ytre sig gennem f.eks. et læserbrev eller ved en demonstration foran Christiansborg.

VEJLEDNING

Opsummering

Hvad gør historien om de danske jøders flugt vigtig og relevant i dag? Hvordan bidrager det til din viden om Holocaust? Hvilke erfaringer kan vi tage med fra historien? Igennem dette forløb har du fået indblik i en særlig del historien om modstand under Holocaust.

Bent Melchior har sagt: "I danskernes beslutning om at hjælpe deres jødiske medborgere, redede de størstedelen af de danske jøder. Det var en populær bevægelse, ingen styrede den og alle deltog i den på den ene eller den anden måde."
